

Vergaderjaar 2022–2023

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

Nr. 1167

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 december 2022

Tijdens het Notaoverleg MIRT van 28 november jl. (Kamerstuk 36 200 A, nr. 60) heb ik toegezegd aan het lid Kröger voor het einde van dit jaar schriftelijk terug te komen op de planning van de nieuwe Toekomstverkenning Welvaart en Leefomgeving uit 2015 (WLO2015) van de planbureaus. Met deze brief voldoe ik aan deze toezegging. Daarnaast heb ik tijdens de begrotingsbehandeling van lenW van 30 november en 1 december jl. (Handelingen II 2022/23, nrs. 29 en 30, Begroting Infrastructuur en Waterstaat 2023) naar aanleiding van vragen van het lid Kröger aangegeven te bekijken of in de actualisatie van het Handboek Milieuprijzen ook een actualisatie van de CO₂-prijzen kan worden meegenomen. Deze brief gaat ook hierop in.

Planning nieuwe Toekomstverkenning Welvaart en Leefomgeving

De WLO2015 van het PBL en CPB¹ vormt een belangrijke basis van de verkeer- en vervoersmodellen van lenW en de mobiliteitsanalyses die met behulp van deze modellen worden gemaakt. De WLO2015 bevat twee omgevingsscenario's die inzicht geven in toekomstige ruimtelijk-economische ontwikkelingen (WLO-Laag en WLO-Hoog). Het zijn twee integrale en consistente scenario's. In 2020 zijn deze WLO-scenario's op een aantal onderdelen geactualiseerd, zoals de ontwikkeling van de bevolking, arbeidsproductiviteit en de emissiefactoren van voertuigen.² Voorbeelden van mobiliteitsanalyses die met behulp van de WLO2015 tot stand komen zijn de Integrale Mobiliteitsanalyse uit 2021, waarmee bereikbaarheidsopgaven in beeld worden gebracht, en maatschappelijke kosten-batenanalyses, die gebruikt worden om voorkeursbeslissingen in het MIRT te onderbouwen.

¹ PBL en CPB (2015) *Nederland in 2030 en 2050: twee referentiescenario's. Welvaart en Leefomgeving 2015*.

² PBL (2020) *Actualisatie invoer mobiliteitsmodellen 2020* en PBL (2020) *Actualisatie invoer WLO autopark mobiliteitsmodellen 2020*.

In december 2019 verzocht de gewijzigde motie van het lid Van der Lee gericht aan de toenmalig Minister van Economische Zaken en Klimaat om voor 1 maart 2021 een nieuwe editie van de WLO uit te brengen.³ De planbureaus hebben toen aangegeven dat dit voor hen op de gevraagde termijn niet haalbaar is gezien de noodzaak van een goede voorbereiding.⁴ De planbureaus hebben in 2020 de noodzaak van een nieuwe editie verkend en zijn in 2021 begonnen met de voorbereidende werkzaamheden. De nieuwe studie van de WLO zal conform oorspronkelijke planning in 2024 verschijnen (WLO2024). Er is dus geen sprake van een vertraging.

Na het verschijnen van de WLO2024 en de verwerking daarvan in het modelinstrumentarium, zullen nieuwe mobiliteitsstudies uitgaan van deze nieuwe omgevingsscenario's. Een voorbeeld hiervan is de opvolger van de Integrale Mobiliteitsanalyse die naar verwachting in het voorjaar van 2025 zal verschijnen.

Handboek Milieuprijzen en CO₂-prijzen

In opdracht van IenW werkt CE Delft aan een actualisatie van het Handboek Milieuprijzen. Milieuprijzen zijn kengetallen die de maatschappelijke waarde van milieuvervuiling berekenen, zoals de maatschappelijke kosten van geluidsoverlast en de uitstoot van stikstof en fijnstof. Deze kengetallen worden onder andere toegepast in maatschappelijke kosten-batenanalyses. Naar verwachting wordt de actualisatie in januari 2023 opgeleverd.

Voor de consistentie is het van belang dat alle departementen met dezelfde efficiënte CO₂-prijzen rekenen. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is verantwoordelijk voor het klimaatbeleid. In reactie op de motie van het lid Kröger over de efficiënte CO₂-prijs,⁵ heeft de Minister van EZK toegelicht dat het CPB en PBL adviseren om in beleidsanalyses de CO₂-prijzen van de WLO2015 te blijven toepassen totdat de nieuwe editie van WLO verschijnt.⁶ Navraag bij het Ministerie van EZK en de planbureaus bevestigt deze lijn. Relevant hierbij is dat de planbureaus onafhankelijke instituten zijn. De reden is dat de CO₂-prijzen in WLO2015 consistent zijn met overige veronderstellingen in de scenario's, zoals de mondiale CO₂-reductie. Het louter aanpassen van de CO₂-prijzen in WLO-Laan en WLO-Hoog zou deze omgevingsscenario's inconsistent maken. Er wordt daarom afgeraden om met andere CO₂-prijzen te gaan rekenen en het is vanuit bovenstaande optiek niet nodig dat het Handboek Milieuprijzen een actualisatie voor CO₂-prijzen bevat. Om deze reden is geen opdracht gegeven om de CO₂-prijzen mee te nemen in de actualisatie. Het Handboek verwijst naar de CO₂-prijzen in de WLO2015 en de te verschijnen prijzen in de WLO2024.

PBL en CPB hebben bij de publicatie van de WLO2015 en genoemde CO₂-prijzen geadviseerd om bij klimaatmaatregelen ook een gevoeligheidsanalyse toe te voegen waarbij gerekend wordt met een CO₂-prijs passend bij de tweegradendoelstelling. Een dergelijke gevoeligheidsanalyse is onder andere toegevoegd bij de maatschappelijke kosten-batenanalyse voor betalen naar gebruik uit 2020.⁷ Volgend jaar is een herziening van de «Werkwijzer MKBA bij MIRT-verkenningen» voorzien. Deze werkwijzer bevat richtlijnen hoe een maatschappelijke kosten-

³ Kamerstuk 32 813, nr. 423.

⁴ Kamerstuk 32 813, nr. 483.

⁵ Kamerstuk 35 976, nr. 20.

⁶ Kamerstuk 35 976, nr. 27 en Kamerstuk 35 976, nr. 30.

⁷ Kamerstuk 32 813, nr. 616.

batenanalyse op te stellen voor een MIRT-verkenning. Het Ministerie van IenW zal in dat kader bezien of het voor de hand ligt om bij iedere maatschappelijke kosten-batenanalyse in het MIRT een gevoeligheidsanalyse met CO₂-prijzen passend bij de tweegradendoelstelling voor te schrijven.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers